

Jan Dawidko

MASOPUST

*Buchy, buchy, buch
otevřete dům,
otevřete všechna vrata
na návštěvu jde k vám chasa.
Na zápraží hudba hraje,
masek rej tu v kole pěje.
Pití, jídla, všeho dost,
máme přece masopust.
Masopustní veselí,
je ho plné stavení.*

KRAJÁNEK

Měsíčník z Královéhradeckého kraje ▶ ročník 24 ▶ číslo 2 ▶ únor 2023 ▶ cena 5 Kč

▶▶▶ Slovo předsedkyně KV KSČM KhK

POMLUVA

Pomluva je v současnosti nejsilnější zbraň. Pokud někoho potřebuješ zničit, je dobré podat na něj trestní oznámení, kterým se může policie zabývat dlouhou dobu. Média této kauzy využijí, aby předmětnou osobu vylíčili veřejnosti tak, že si od ní ani pes kůrku nevezme. Sice se po letitém vláčení veřejným prostorem u soudu prokáže nevina dané osoby, ale její osobní život i kariéra jsou v troskách. To, bohužel, již nikoho nezajímá. Nějaká presumpce nevinny dnes neexistuje.

Nechováš se podle nás, nemáš naše názory, jsi viněn.

Novináři se sice zaštiťují obligátním *je možné..., asi...,* ale přitom šíří stále kolem dokola různé hypotézy, které se později ukáží jako jedno velké přání těchto pisálků.

Své oblíbence média neustále vychvalují, vidí jen jejich klady, ale toho, koho je potřeba odstřílet a zlikvidovat, se nebojí za každou maličkost peskovat, kritizovat a znevažovat.

V posledních měsících jsme žili v rušném období prezidentských voleb. Co se kolem toho všechno dělo, bylo nechutným divadlem. Místo toho, aby si národ volil ze svého středu toho nejlepšího, nejváženějšího a opravdu moudrého zástupce, se předvolební klání zvrhlo ve střet samolibých jedinců, kteří křičeli do světa: *Volte mne, já chci být prezident!*

Nápis na transparentu, který nesli členové Komunistické strany Německa (DKP) při velké berlínské manifestaci, hlásá: *Luxemburgová, Liebknecht, Lenin – Nikdo nebude zapomenut – Povstaňme a protestujme!*
FOTO – archiv OV KSČM Jičín

LEVICE V MEZINÁRODNÍM SLOŽENÍ V BERLÍNĚ PŘEDEVŠÍM MANIFESTOVALA

O čem je lednová manifestace LL v Berlíně

Nezasvěceným několik informací o historii této manifestace. Koná se vždy v první polovině ledna k uctění památky **Karla Liebknechta** a **Rosy Luxemburgové**, kteří byli po potlačení revoluce na přelomu roku 1918/19 v Berlíně spolu se stovkami dalších revolucionářů zavražděni. Odtud pochází i ta dvě L v názvu manifestace, tedy první písmena příjmení obou nejznámějších osobností této historické události. Pokud byste narazili na název manifestace se třemi L, jedná se o tutéž akci a třetí písmeno představuje spojení německých revolucionářů Liebknechta a Luxemburgové se jménem vůdce ruské revoluce Leninem. Tyto pochody mají dlouhou tradici, sahající do počátku dvacátých let minulého století. Přerušeny byly v období nacismu v Německu, kdy fašisté památník zničili a manifestace zakázali. Památník a pochody byly obnoveny v roce 1946. Manifestace se účastní desetitisíce lidí, antifasistů a obránců levicových myšlenek.

Rekordní účasti byly v období kolem roku 1990, kdy se počet účastníků pohyboval nad sty tisíci. Letos pořadatelé odhadli účast mezi 50–70 tisíci lidí. Němci, vzhledem k lednovému termínu konání a s tím souvisejícím počasím, nazývají akci „pochodem studentů“.

K pomníku socialistů

Letos k nám byla příroda milosrdná, ačkoliv večer před manifestací nevěstil nic dobrého, protože pokud nepršelo, tak přímo lilo. Ráno nás sice nebudilo sluníčko na obloze, ale nepršelo a teplota se držela nad nulou, takže bylo dobře. Pro ty, kteří přece jenom potřebovali něco na zahřátí, byly k dispozici svařené víno, punč, čaj či káva ve stáncích v blízkosti památníku a nechyběly ani tradiční bílé klobásky. Ti, kteří se zařadili do průvodu, se zahřáli chůzí. Průvod vychází od Frankfurtské brány a v deset hodin se dává do pohybu Frankfurtskou třídou k Památníku socialistů. Ano, pochoduje se za přítomnosti

Pokračování na str. 2

Pokračování na str. 2

POMLUVA

Dokončení ze str. 1

Prezidentský úřad dostal v posledních letech hodně na frak. Chování části veřejnosti i některých politiků, ale i novinářů k prezidentu Miloši Zemanovi jistě k důstojnosti a vážnosti této instituce mnoho nepřidalo.

Úroveň volební kampaně též ukazuje, že ani v budoucnosti se příliš nepočítá s moudrým konáním nejvyššího představitele našeho státu. Potřebujeme jen dobře vedenou loutku. Každý, kdo chce mít vlastní názory, je na obtíž.

Věra ŽIŽKOVÁ

Jičínští komunisté a Rada Stálého fóra Evropské levice.

Skupinka komunistů z Česka u pomníku socialistů.

LEVICE V MEZINÁRODNÍM SLOŽENÍ...

Dokončení ze str. 1

stovek policistů, ale jak jsme byli v minulosti svědky, své štíty použili k ochraně lidí v průvodu, když se pokusil jakýsi pomatenec házet do davu dělobuchy. Další policisté jej pak ve chvíli zpacifikovali. Tak si představuji heslo „pomáhat a chránit“ v praxi.

My ostatní jsme v klidu před příchodem průvodu navštívili památník a položili, jako tradičně, rudý karafiát na hroby Rosy Luxemburgové a Karla Liebknechta. Poklonili jsme se i dalším revolucionářům u jejich hrobů. Před hřbitovem byly stánky se spoustou materiálů a tiskovin převážně v němčině, ale i v jiných jazycích. Na češtinu jsme však u stánků nenarazili. Tak jsme se vydali naproti průvodu a pak jen sledovali to lidské hemžení. Skupiny a uskupení, viditelně oddělené od skupin s trochu jinými názory, provolávaly hesla a předváděly svá chorea. Jako tradičně úžasný pohled. Ačkoliv se akce účastní různé názorové proudy, bylo cítit to, co všechny spojovalo – touha po míru a svobodě. A co bylo z mého pohledu pozitivní a oproti zkušenosti z naší domoviny neskutečné? Obrovské množství mladých lidí, kterým není lhostejné, jak a v jakých podmínkách budou žít! Jenomže to naši mládeži sdělovací prostředky u nás, s Českou televizí v čele, neukáží.

Zájezd na tuto manifestaci organizovala česká strana SFEL-R na základě pozvání kolegů z Die Linke. Protože nejvíce účastníků bylo tradičně z Jičínska, resp. tentokrát z Královéhradeckého kraje, byla doprava organizována z Jičína. Další účastníci přistoupili v Praze a posledním nástupním místem byly Lovosice. Původně nás mělo jet čtyřicet a tento počet byl i přihlášen. Ale znáte to, člověk mluví, život mění. Tentokrát příčinou nebylo jenom onemocnění, ale i porucha vozidla po cestě.

Jeden z účastníků přehlédl, že jím vybraný autobus v sobotu nejede, a tak se vydal sám do Berlína a následně do místa ubytování, které jsme měli zajištěno v jednom z kempů v oblasti Berlínských jezer, vlakem a autobusy. Světe div se, stihl s námi večer a večerní program, ale zážitky z cesty, tak jak mi vyprávěl, by vydaly na samostatný článek.

Spolupráce se Stálým fórem Evropské levice – SFEL

Ubytování s večerí a snídaní, za rozumnou cenu, pro nás zajistili soudruzi z Die Linke. Navíc napekli spoustu koláčů a dalších moučnicků, aby bylo co podat ke kávě. Čas při kávě až do večere byl vyplněn informací o jednání sedmého kongresu Evropské levice, který proběhl v prosinci ve Vídni. Jedním z vážných témat kongresu bylo postavení žen ve společnosti. Na toto téma vystupovali i účastníci ze zemí mimo Evropu. Chvilku se diskutovalo ještě po večerí, ale našel se prostor pro diskusi a volnou zábavu. Bylo skvělé, že jsme měli sebou dva borce, kteří byli schopni zahrát na kytaru. Večer se rozběhl v tempu kvapíku, takže když jsme ve dvacet dva hodin museli společenskou místnost opustit, spát se nám příliš nechtělo. Ale o půlnoci jsme už byli všichni v posteli. Přeci jenom nás čekal pochod po Berlíně a následně cesta domů.

Účastí na demonstraci jsme podpořili dobrou věc, setkali se s přáteli a dohodli jsme příští společné akce. Na březnovou oslavu **Mezinárodního dne žen nás zvou němečtí přátelé a již v květnu nás čeká Evropacamp, který se bude konat v České republice.** Myslím, že mohu potvrdit i za ostatní – bylo to fajn.

O zážitek cesty do lednového Berlína se s vámi podělil

Jiří MACHULA

Společné diskuse v místě ubytování u Berlínských jezer v Německu.

K PŘÍČINÁM VÝPADKŮ LÉKŮ

Nedávno jsem sledovala tiskovou konferenci ministra zdravotnictví Vlastimila Války (TOP 09) k nedostatku některých léků. S údivem jsem zjistila, že máme nejlepšího ministra minimálně v Evropě. On vše zařídil a potřebných nurofenů pro děti a antibiotik už je nebo v blízké době bude tolik, že k nám budou přijíždět lidé z okolních zemí nakupovat tak, jak to nyní činí Češi jezdící do Polska, Německa či Rakouska.

Dále jsme se od pana ministra dozvěděli příčiny výpadku. Vyšší nemocnost poté, co jsme se dva roky chránili rouškou nebo respirátorem a ztratili tím imunitu. Farmakologické firmy před rokem kvůli covidu naplánovaly nižší výrobu. Na vině je samozřejmě také Čína, která si dovolila naráz uvolnit všechna opatření, a proto nyní velká nemocnost brání vyrábět v dostatečném množství potřebné komponenty pro výrobu léčivých přípravků. Navíc jsou obchodní cesty přetřhané, takže to, co jsme dováželi z Číny týdně, teď trvá měsíce. Připomněl, že by lidé neměli léky skupovat, pokud je opravdu nepotřebují. To je opravdu typicky česká vlastnost, ale založená na zkušenosti s naším „tureckým hospodářstvím“.

Bohužel, v souvislosti s užíváním antibiotik ministr zdravotnictví vůbec nezdůraznil problém naší rezistence, a tím jejich slábnoucí účinnost. Zato politoval lékárníky. Prý za nedostatek léků nemožou. Nezmínil se ale o tom, že lékárníci mohou část potřebných léčiv sami vyrábět,

pokud mají ve své lékárně k dispozici účinnou látku a některé chybějící léky tak nahradit. Jenže, když ona řada lékáren je dnes spíše výdejny hotových léků, než zdravotnickým zařízením a ještě k tomu s minimální otevírací dobou.

Také lékaři jsou údajně chudáci, protože nemohou předepisovat léky, které byli zvyklí předepisovat celé roky. I oni ale mají možnost online nahlížet na stránky SÚKL, zjistit si, jaké léčivé přípravky mají výpadek a předepsat případně jiné se stejnou účinnou látkou. Válek se sebestředností sobě vlastní se nezapomněl úplně „mimo mísu“ pochválit, že jen díky němu nejsme dnes všichni povinně očkovaní proti covidu a nebo ve vězení, kdybychom to odmítli. V následující větě si ovšem postěžoval, že navzdory doporučení se opět jen malá část občanů nechala očkovat proti chřipce.

Jsem ráda, že se podařilo zajistit další balení potřebných léčiv pro pacienty tak, aby nebylo ohrožováno jejich zdraví nebo dokonce životy. Otázkou je, jaké dopady,

KSČM odmítá tzv. obrannou smlouvu s USA

Bez informování veřejnosti je v současné době dokončována příprava tzv. obranné smlouvy mezi Českou republikou a USA. Tato hanebná dohoda má mimo jiné umožnit pobyt vojenských jednotek USA na českém území. Podepsat tuto vazalskou smlouvu by měla ministryně obrany Jana Černochová pravděpodobně při chystané návštěvě premiéra Petra Fialy ve Washingtonu.

Česká vláda se navíc v rámci své podpory války také rozhodla prosadit uzákonění povinného výdaje na zbrojení ve výši 2 % HDP. Protilidová vláda ODS, KDU-ČSL, TOP 09, STAN a Pirátů tyto prostředky hodlá využít na další uplatňování své agresivní vojenské politiky. Příkladem zbytečného vyhazování peněz na zbrojení je záměr pořídit americké bojové letouny F-35. I v tomto případě jde o podlézavost vůči USA, neboť v současné době provozované letouny Gripen jsou pro českou armádu naprosto dostačující. Pořízení 24 letounů F-35 spolu s dalšími s tím spojenými výdaji přitom přijde Českou republiku a její občany nejméně na 100 miliard korun. Nestydatost takového

nákupu bije do očí v souvislosti se současnou krizí, která každým dnem stále více dopadá na většinu občanů naší země.

Komunisté jsou přesvědčeni, že chystané kroky pravicové vlády Petra Fialy jsou dalším útokem na zbytky suverenity České republiky a naprosto zemi podřizují zájmům USA. Pro občany znamená tato politika nejen další zadlužování země, ale může vést i k ohrožení jejich životů. KSČM zcela zásadně odmítá přítomnost cizích vojsk na území naší republiky.

Komunisté vyzývají občany České republiky, kteří s touto vládní politikou nesouhlasí, aby svůj názor dali veřejně najevo. KSČM společně s dalšími mírovými a protiválečnými organizacemi kromě jiného iniciovala petici odmítající jakoukoli cizí vojenskou přítomnost na území naší země. K jejímu podpisu je zván každý, kdo si přeje mírovou a suverénní republiku.

Zároveň KSČM vyslovuje podporu nově vzniklé výzvě „Mír a spravedlnost“, prosazující mírové řešení probíhajícího konfliktu na Ukrajině.

Tisková zpráva

včetně finančních, bude mít připravovaná legislativa. Dodavatelům má být uložena povinnost mít zásoby léků na dva měsíce. K tomu již dnes platí nařízení, že

potřebné léky se mohou přivést odkudkoliv za cenu, kterou určí a schválí vláda! Jde tedy, jako obvykle o obrovské peníze. Hledají se i celoevropská řešení, ale to je běh na dlouhou trať. Navíc politici EU vůči nadnárodním farmaceutickým firmám tahají vždy za kratší konec provazu.

O tom by mohla dlouze vyprávět i předsedkyně ÚV a europoslankyně za KSČM K. Konečná, která se soběstačností léků v rámci Evropy dlouhodobě intenzivně zabývá. Základní příčinou opakujících se výpadků léků je totiž přesunutí výroby do zemí mimo Evropu ve snaze maximalizovat zisky. Druhou příčinou je to, že tzv. levné léky takové zisky nepřinášejí. Farmaceutické firmy se tak spíše soustředí na výrobu drahých léků, kde je vyšší marže. To se týká nejenom výrobců, ale i distributorů a nakonec i lékáren.

Soňa MARKOVÁ

Mír a spravedlnost

Iniciativa Mír a spravedlnost je volné společenství signatářů stejnojmenné výzvy. Pět aktuálních požadavků vyzývá vládu, aby:

1. ukončila slovní podporu válce a šíření nenávisti vůči kterémukoli státu či jeho představiteli, a potlačování názorů, které válku kritizují,

2. podnikla veškeré kroky vedoucí k dosažení urychleného příměří, jehož součástí bude i přerušování dodávek zbraní, a poté k jednání o spravedlivém míru, a to se svými evropskými partnery s cílem získat pro mír i vládu USA,

3. požadovala po ostatních evropských vládách v Radě EU poctivé a nestranné vyhodnocení dopadu sankcí uvalených na ruskou ekonomiku a zároveň naopak dopadu těchto sankcí na obyvatelstvo a ekonomiky evropských zemí,

4. zdržela se jakékoli podpory uvalování dalších sankcí do doby vyhodnocení efektů sankcí již existujících ve smyslu bodu 3, a pokud se prokáže, že jsou pro Rusko neúčinné, kdežto pro evropské země a jejich obyvatelstvo poškozující, požadovala jejich zrušení,

5. soustředila se na zmiřňování dopadů války, inflace, drahoty a sankcí a zajistila skutečnou, účinnou a rychlou pomoc českým obyvatelům a podnikům.

Více a podpis na:

<https://www.miraspravedlnost.cz/>

Jak se žije po volbách v Broumově

KSČM v Broumově už po několik volebních obdobích do zastupitelstva úspěšně získává dva, později jeden mandát. Jeden mandát se podařilo získat i vloni, i když se nebyla naplněna celá kandidátka, jako mnohde jinde. Mandát získal Josef Gruner (profesí automechanik), který je už dlouholetým zastupitelem Broumova, stále však opozičním. Protože nikdo nechce s KSČM spolupracovat, ani účast v žádné komisi nebo výboru pro zástupce občanů nezbyla, přestože má KSČM dobrý a hlavně sociálně zaměřený program. Broumov je prostě více pravicový.

Vše souvisí s možností pracovat

I v ZO KSČM si přejeme, aby Broumov byl městem, kde chtějí a mohou žít mladé rodiny a ne jenom lidi v důchodového věku. Problémem je nabídka pracovních příležitostí. V dnešní nelehké době při ztrátě místa u největšího zaměstnavatele VEBY Broumov už se těžko hledá nové pracovní místo, je to téměř nemožné. Pak připadá v úvahu jediné dojíždění s velkou časovou ztrátou. Takže mladí zvažují, zda setrvat v Broumově, či se odstěhovat.

Nevíme, zda bude KSČM v Broumově v budoucnu přizvána k řešení nějakého problému a když ne, tak bude pečlivě sledovat činnost rady a zastupitelstva. Případné otázky nenecháme usnout nebo zasunout tam, odkud není návratu.

Broumov byl také přihlášen do soutěže Evropské město kultury. Je připraveno mnoho kulturních akcí a město tím chce přitáhnout turisty. Jinudy to nepůjde, protože se pomalu v zapomenutém koutě kraje stává enklávou, která se

V letech 2014–2015 se uskutečnila rozsáhlá revitalizace broumovského kláštera za cca 250 mil. Kč, opravy se týkaly zhruba jedné pětiny objektu kláštera a také klášterní zahrady včetně budov, které se v ní nacházejí.

V tomto volebním období se radnice obměnila a stojí před ní velké úkoly, třeba započatá výstavba Spořilova, přístavba domova důchodců, oprava komunikací a řešení bydlení mladých nemajetných lidí.

Na Spořilově zůstává mnoho neprodaných parcel, protože mladí nedosáhnou na hypotéku, asi toto město odhadlo špatně. Parcely jsou zasíťované a peníze se nevracejí, takže pokladna je dosti v mínusu. Zastupitelé ještě neodsouhlasili závěrečný rozpočet. Nové zastupitelstvo už převzalo radnici s dluhem cca 122 mil., to znamená poměrně složité hospodaření města.

bude muset uživit zejména z turistiky. Ale cesta bude ještě dlouhá.

Bude na to potřeba mnoho peněz, protože podnikatelů, co přispívají k rozvoji Broumova, moc není. Někteří mají adresy v Praze a daně jdou také do Prahy. Snad město dosáhne na nějakou dotaci, jako se jí podařilo získat na Dům s pečovatelskou službou.

Broumov má i svá bolavá místa, která řeší zastupitelé za pochodu, někdy více jindy méně úspěšně. Nové zastupitelstvo slíbilo změny ve městě, tak uvidíme, jak to myslí.

Dobrym věcem bude zastupitel za KSČM nápomocen – i další členové

strany, špatným nedáme spát ani žít, i když jsme v opozici.

Přijďte pobejt do Broumova a spatřit kopii Codex Gigas – Dáblovy bible (ale jen v některých obdobích) nebo turinské plátno a třeba potkáte i herečku Uršulu Klukovou...

ZO KSČM Broumov

Z prvního kola voleb

Královéhradecký kraj byl jedním ze čtyř krajů, kde v prvním kole zvítězil Petr Pavel s 36,28 %. V kraji vedl o 2,98 % nad Andrejem Babišem při účasti téměř 71 % voličů. Jen na Jičínsku skončil Babiš před Pavlem a těsně i na Rychnovsku. KSČM Babiše podpořila.

HRADECKO

Volební účast 72 % voličů. Petr Pavel – 38,9 % hlasů – Andrej Babiš 32,5 – Danuše Nerudová 13,9 – Pavel Fischer 6,3 – Jaroslav Bašta 3,9 – Marek Hilšer 2,5 – Karel Diviš 1,4 a Tomáš Zima (0,5 % = 471 hlasů). Ve městě Hradec Králové byl Petr Pavel první i v Třebechovicích, nejvíce dostal ve Vysokém Újezdě. Babiš vedl v Chlumci a v Novém Bydžově, nejvíce procent měl v Lužanech.

JIČÍNSKO

Volební účast 71,5 %. Babiš 37,02 – Petr 31,84 – Nerudová 15,6 – Fischer 6,08 – Bašta 4,16 – Hilšer 3,08 – Diviš 1,68 – Zima 0,51

NÁCHODSKO

Volební účast 69,71 %. Pavel – Babiš 32,79 – Nerudová 13,95 – Pavel Fischer 6,48 – Bašta 4,66 – Hilšer 2,68 – Diviš 1,33 – Zima 0,59 %.

RYCHNOVSKO

Volební účast 71,95 %. Babiš 33,73 – Pavel 33,39 – Nerudová 15,14 – Fischer 7,21 – Bašta 5,03 – Hilšer 3,08 – Diviš 1,72 – Zima 0,67 % (302 hl.)

TRUTNOVSKO

Volební účast 69,23% voličů. Pavel 36,52 – Babiš 32,03 – Nerudová 14,89 – Fischer 6,39 – Bašta 5,20 – Hilšer 2,96 – Diviš 1,40 – Zima 0,57 % (378 hlasů).

Napříč Českem po dramatickém finále prvního kola zvítězil s rozdílem půl procenta občanský kandidát, generál ve výslužbě Petr Pavel a porazil tak jednoho z favoritů na vítězství Andreje Babiše za hnutí ANO 2011. Výsledky prezidentských voleb jsme pro Krajánek mohli sledovat jen pro první kolo, druhé kolo se konalo až po uzávěrce čísla. Při čtení čísla již prezidenta znáte. **(vha)**

JEDNO STOLETÍ V ŽIVOTĚ JEDNÉ ŽENY

Stoletá členka strany Marta Kolesová vzpomíná

Není mnoho příležitostí, setkat se se stoletou pamětnicí, která je ještě velmi čilá, neztrácí paměť a umí vyprávět, a také sleduje stále společenské dění a rovněž se účastní akcí několika spolků a politické strany. Takovou pamětnicí je Marta Kolesová (rozená Svobodová) z Hradce Králové. Profesí herečka, která v mladším věku „kočovala“ po regionálních scénách, zejména Moravy, než zakotvila na dlouho v Hradci Králové. Patří mezi nejstarší žijící herečky. Ke komunistům se dala 18. května 1945, na popud své kamarádky, kdy v té době zakládaly v Kladně také Svaz české mládeže a Svaz česko-sovětského přátelství, a zůstala věrná po celý život. V komunistické straně je tedy 78 let. Možná to bude celorepublikový rekord.

Živobytí bylo chudé

„Jak jsem se narodila? To jsem se maminky ptala. V té době byly ještě zabíjačky, tak se maminka najedla z výslužky „prdeláčky“... Maminka pak měla porodní bolesti, tak otec šel pro porodní babku paní Čížkovou. Naštěstí přiběhla ještě od jiného porodu. Já jsem najednou vylétla... a škytla... Je to holka! Porodní babka mně dala na chvíli pod stůl, prý abych byla chytrá. Tak se to dříve dělalo.“

Marta se narodila do 2. března 1923 v Dřetovicích na Kladensku. Mamince z havířské rodiny, kterou tam poslali sloužit u sedláků na statku – „aby se najedla.“ Otec tam sloužil jako kočárový kočár a jezdil do Prahy a tam vozil zákazníky. Měla o tři roky mladší sestru Věru (ta již zemřela 2020).

„Sestru jsem měla moc ráda, pomáhala mi, když bylo třeba. Ona žila celý život na Kladně. Ani jsem netušila, jak ji mám ráda. Teď mi hodně chybí.“

S Martou Kolesovou (vpravo) se vítají ženy LKŽ v Muzeu v Hradci Králové při první lednové akci.

Potom žili v Praze, tatínek pracoval v letovací dílně, a pak ještě nějaký čas žili v Žitovicích na Nymbursku na statku. Tam chodila také do první třídy. V Martiných sedmi a sestřiných třech letech jim otec zemřel na tuberu. Bylo mu 30 let. Po jeho smrti bydleli nějaký čas u dědečka.

Maminka s dcerkami se pak živila všelijak. Naštěstí měli po otcí nárok na podporu 120 Kč na děti – to měly na nájem. „První republika se nyní moc zkruskuje k lepšímu. Tenkrát bylo přiznáno deset korun na týden na chudou rodinu. Chudí si mohli chodit pro mléko zdarma – na mlíčenku. Občas jsem v krámku potajmu vzala žemli a s mlékem to byla dobrotka. Majitelé si to nechali líbit, věděli, že si ji koupit nemůžu.“

Nakonec se sestry s maminkou dostaly do Kladna-Švermova na samostatný byt.

Od dětství jsem se ráda producovala...

„Mám jen vychozenou měšťanku – čtyři roky obecné školy a tři roky měšťanské. Tu jsem dochodila v Kladně i s pokračovací třídou. V novinách byla rubrika Slovíčko, pro děti s básničkou. Tak jsem se ji do druhého dne naučila a ve škole pak recitovala. Byla jsem zkrátka chudý dítě, které se chtělo nějak prosadit. Tak se na to dívám. Matematikou to nešlo, ale zajímal mě zeměpis a historie...“

Tam asi jsou počátky jejího herectví. Po měšťance se šla učit krejčovou. Trochu později, protože 23. ročník byl velice populačně silný a nebyla místa na vyučení. Chvilku jezdila do Prahy do dílny.

Od 16 let hrála Marta občas s divadelními ochotníky. Když jí bylo 17–18 let založili Malé kladenské divadlo – „holky z reálky a mladí dělníci z Poldovky a hutí. Ještě před tím, než přišli Němci.“

Smutné časy protektorátu

Marta Kolesová byla oceněna Komisí žen KSČM za aktivní práci titulem Žena roku 2019

NA DLOUHOVĚKOST RECEPT ANI NENÍ

Nepila jsem, nekouřila..., hodně jsem chodila do přírody. Už ale špatně vidím a slyším – to mne trápí nejvíc. Stále jsem dost soběstačná. Chodím pro malé nákupy – s chodítkem, jinak jen s francouzskou holí. Klouby mám své. Také si ještě uvařím oběd a občas něco upeču. Hodně mi pomáhá dcera, která však dojíždí z Prahy. Dosud se snažím každý den jít na procházku nebo na nějakou akci, když je pěkné počasí. Třeba jen obejdu dva dlouhé bloky panelových domů na Benešovce – asi půl kilometru – nebo udělám 4x či 5x stometrovou štreku v klidné ulici u sokolovny s chodícím vozíkem.

Když se mi nechce, řeknu si: Babko, děláš to pro sebe!

„Pamatuji i Mnichov a pak i vyhánění Čechů z pohraničí, jak se zpět vraceli k příbuzným. My mladí jsme šli k pomníku a tam zpívali hymnu, když obsadili republiku. Vybavuji si, jak Němce Henlein zfašizoval. Myslím si, že Němci čekali, až zemře Masaryk, a tak to už měli připravené... Byla mobilizace, ale Beneš do obrany republiky pak nešel, myslel si, že nejsme tak silní a zbytečně by pak zbytečně umírali lidé. I když armáda byla vycvičená podle francouzského modelu. Odejel do Londýna, protože by ho popravili... Vždyť měli připravené seznamy. Beneš si vážím, že byl velice vzdělaný. Měl tedy hendikep, že byl malý a měl skřípavý hlas. Předvídal ale rozbití republiky po válce...“

Dokončení na str. 6

JEDNO STOLETÍ V ŽIVOTĚ JEDNÉ ŽENY

► **Dokončení ze str. 5**

„To byl tak smutný den, ten 15. březen 1939. To jsem šla přes náměstí do školy, a tam už stály s dětmi v krátkých kalhotách a bílých podkolenkách německé rodiny. Oni němečtí inženýři na Kladně ve fabrikách pracovali. Všichni tam čekali, až hitlerovci přijedou na radnici... Ti hned lidi z radnice odváděli, nevíme kam. Tak jsem už začala brečet, pak ve škole už všichni plakali. Všichni byli smutní, když zavírali spisovatele a významné lidi. Třeba Čapka proněmečtí novináři uštvali...“

Marta s Emilkou v Hradeckých lesích 2021.

Při tom vyprávění si Marta vzpomněla, že vlastně také novináři uštvali europoslance Miloslava Ransdorfa (5. února 1953 Rakovník – 22. ledna 2016 Praha), když zveličovali jeho domnělé prohřešky. Zejména po návštěvě švýcarské banky jej obviňovali bez důkazu, že chtěl vyzvednout cizí miliony. Když mu policisté po nespravedlivém zatčení nepodali léky na cukrovku, přispělo to nejspíše k tomu, že po třech měsících zemřel... Rodině pak přiznali Švýcaři odškodnění. Co je to ale platno.

Nucené práce

Po okupaci Němci nasadili děvčata, bylo jich 35, do křivoklátských lesů na vysazování stromků. Tam také Marta ještě pomáhala v kuchyni. Už tam došlo k segregaci Židů. V lesích pracovaly i Židovky, ale Češky s nimi nesměly mluvit, nic jim dávat. Pak ale práce ubývalo a tak se děvčata dohodla, že požádají, aby je pustili domů. Všechna chtěla, aby je Marta vedla. Tak děvčata šla k hájovně a Marta za ně žádost přednesla. Pak jí mladý hájní říkal, že to komentovali: „...á, Šárka je vede!“ Tak jí to zastávání se lidí do budoucna zůstalo.

Tam v lesích se také roku 1942 dozvěděly o vypálení Lidic – „za tak krás-

ného dne, taková tragedie...“, jak si na tragickou událost Marta vzpomínala. Vždyť to bylo za humny Kladna.

Začátky odporu

Potom ji nasadili do Slaného do kožešnické dílny, kde se seznámila s Naděždou Švejcárovou (Komendovou). Ta se jí zeptala: Víš, co je to komunismus? Její babička Rosálie Hajníková byla totiž komunistickou senátorkou za kladenské dělníky. Naďa jí říkala, že by něco měli dělat. Marta ji pomohla do divadla a pak, se do divadla dostal i Karel Pomajzl. Člen ilegální skupiny Předvoj, založené 1943. Takže Marta, Naďa s Pomajzlem měli trojici a vystřídal ho Jirka Ungerman (ten se jí líbil), vzpomněla i Věru Kettnerovou. Mladí se snažili zachovávat konspirační pravidla. Jeden zadržený z Předvoje však zradil po výslechu větev, kde bylo nejvíce lidí, a tak bylo mnoho mladých odvezeno do Terezína a před koncem války popraveno. Osudy členů Předvoje jsou známé. Marta zatýkání unikla jen tím, že byla někde u babičky nemocná. „Nyní už nikdo z této skupiny kladenského Předvoje nežije. Já jsem poslední žijící člen Předvoje,“ říká Marta.

Marta také vyprávěla o příhodě z 9. května 1945, kdy na nákladáčku s vojáky jela s kamarádkou z Kladna do Prahy, kde po

nich ještě dvakrát stříleli Němci z púd. I proto je členkou Českého svazu bojovníků za svobodu.

Divadelní etapa

Její „předvádění“ a zkušenosti z ochotnického kladenského divadla zužitkovala. Na divadelní kariéru ji musel ale někdo připravit, aby zvládla zkoušku a přijali ji někde do angažmá. Na kariéru ji připravovala emeritní členka Národního divadla Marie Marková Nekolová, která působila i v Kladně. Povedlo se a po válce nastoupila prvně do náhodského divadla na dva roky. Pak se ještě několikrát za prací v divadle stěhovala. Do hradeckého divadla nastoupila s manželem v roce 1959 na sezónu roku 1960 a zde pak hrála menší role, starala se o manžela Radomila Kolesu a dceru Radunu. Starala se také o herecký kolektiv jako členka strany předsedkyně odborů. Zajistila kolektivnu herců třikrát rekreaci u moře. Zastupovala je i ve Svazu dramatických umělců v Praze. Z Klicperova divadla, tehdy ještě divadle Vítězného února, odešla sama v roce 1989 už v důchodovém věku. To jen ve zkratce. Podrobnosti a příhody z divadelní kariéry stoleté Marty Kolesové si přečtete v dalším čísle Krajánku.

Mirka VOHRALÍKOVÁ

(POZN.: O Předvoji vyprávěla Marta Kolesová v Krajánku 5/2015.)

Božena je naše

Královéhradecko si právem může nárokovat Boženu Němcovou za svou. Stejně tak místa spojená s pobytom slavné spisovatelky – Ratibořice, Chvalkovice, Červený Kostelec, Česká Skalice, Nový Bydžov, Josefův a krátkodobě pobývala v Chlumci nad Cidlinou, také v Mlékosrbech byla jen několik dnů na faře. I proto do Krajánku patří.

Nikdo nepochybuje, že Božena Němcová, potažmo i celá rodina, měla těžký život. Stejně jako F. C. Kampelík, K. H. Borovský a nespočet dalších vlastenců. Manželé Němcovi byli pod přísnou kontrolou rakouských úřadů a obklopeni pilnými udavači. Jistě by se velmi divili, že po 150 letech jsme na tom téměř stejně. Pravicový parlament jedná o zákonech, které doslova informátory činí součástí právního systému. Ti, co nedávno vášnivě zvonili klíči, musí být notně zklamáni. Obraťme však list.

Naše spisovatelka se dočkala v posledních dvou letech čtyřdílné tzv. televizní minisérie, oceněné Českým lvem, a obsáhlého románu (408 stran). Autorky scénáře Martina Komárková –

Hana Włodarczyková a autorka románu H. Włodarczyková si velké starosti s historickou pravdou nedělaly.

Co dodat. Kdo čekal pikantnosti a vulgarity ze života emancipované ženy, ten se dočkal, jak v televizní inscenaci, tak v románu. Pro čtenáře je zarážející, že román tištěný na velmi laciném papíru stojí 500 Kč. Vláda uvažuje ještě o dalším zvýšení DPH na knihy! Nedovedu odhadnout kolik by stály např. znovu vydané sebrané spisy našeho dalšího slavného rodáka Aloise Jiráska. Asi majlant!

Jaroslav ŠTRAIT

Božena Němcová, rodným jménem Barbora Novotná, později Barbora Panklová (4. února 1820 Vídeň? – 21. ledna 1862 Praha - Nové Město Pražské)

FOTO – original daguerrotypie Jana Malocha z knihy – František Kubka, Miloslav Novotný; Božena Němcová, Neubert, Praha 1941, s. 209).

Předvánoční výstava

„Plátno, štětec, barvy – to je v současné době můj relax,“ řekla **Dagmar Kušlová**, vystavovatelka obrazů.

„Už jako malá jsem ráda kreslila. Nikdy jsem myšlenku, že se budu věnovat malování intenzivněji, nezavrhl. V současnosti, kdy jsem odešla na zasloužilý odpočinek, jsem si zasedla k plátnu a opět začala tvořit. Protože si nechci svoje obrázky nechat jen pro sebe nebo své známé, tak mě potěšila nabídka uspořádat výstavu v prostorách budovy KSČM Náchod. Tímto bych chtěla poděkovat soudružce Markové a soudruhu Žočkovi, že mi

Zemřel gen. Miroslav Vacek

„Dnes jsem se dozvěděl, že 31. prosince 2022 skonal generál Miroslav Vacek. Je to velmi smutná zpráva. Byl to výjimečný čestný a obětavý člověk. Sportovec, poslanec za KSČM a jeho profesní kariéra byla bohatá a plodná. Pracoval pro KSČM a smleoval lidi. Čest jeho památce a soustrast jeho bližním,“ napsal na Facebooku exposlanec **Pavel Hojda**.

Miroslav Vacek, armádní generál, bývalý náčelník generálního štábu ČSLA a od prosince 1989 ministr obrany ve vládě Ladislava Adamce a pak i ve vládách Mariana Čalfy po listopadu 1989 zemřel ve věku 87 let. (r)

POZVÁNKY

9. 2. – schůzka LKŽ v zasedačce u Švagerků od 14 h.

8. 3. KR seniorů Kh kraje a spolek Senioři Hradec Králové upozorňují na setkání s náchodským rodákem, hercem, režisérem a pedagogem

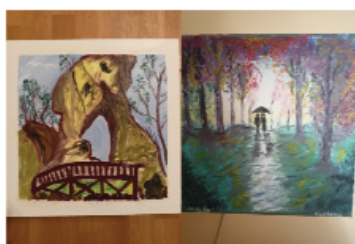
TOMÁŠE MAGNUSKEM A JEHO HOSTY
v kině Bio Central
ve středu 8. března 2023 od 10 hodin

Účastníci setkání přispějí částí vstupného na jeho připravovaný film **Ležáky**.

výstavu umožnili. Věřím, že tato výstava nebyla poslední,“ dodala výtvarnice.

Obdobně na výstavu přispěly svými výrobky **Jana a Andrea Brenkušovy**, které mají velice šikovné ruce a skvělé nápady. Jejich adventní věnečky a svícny skvěle doplňovaly vánoční atmosféru. (jž)

Dagmar Kušlová výstava obrazů

Předsedkyně OV KSČM Náchod Soňa Marková, povoláním učitelka, se dožívá v plné síle a zdraví šedesátky. Je dlouholetou předsedkyní komunistů Náchodska, členkou strany od roku 1986, byla také členkou ÚV.

Od roku 2002 do roku 2017 pracovala jako poslankyně Parlamentu ČR, byla

zařazena do několika komisí a výborů a stala se stínovou ministryní zdravotnictví. Občanů se zastávala jako zastupitelka v Náchodě.

OV KSČM Náchod a základní organizace jí děkují za odvedenou práci pro občany a přejí dále pevné zdraví, štěstí a pohodu v zaměstnání.

ROZLOUČENÍ

V lednu zemřel dlouholetý člen strany, poslední předseda Okresního národního výboru Jičín, pamětník a dokumentarista **Miroslav Bartoň**, který by se v únoru dožil 95 let.

Čest jeho památce!

SPOLEČENSKÁ KRONIKA

KRÁLOVÉHRADECKO

V lednu oslavil **Štefan Plevák**, ZO 81 HK, 75 let a **Jiří Bukovský**, ZO 38 HK, se dožil 95 let. Dodatečně jim blahopřejeme! V únoru chystá oslavu sedmdesátin **Pavel Černý**, ZO 57 HK. Předseda ZO Nový Bydžov **Jiří Česák** slaví 75. narozeniny a **Zdena Matějková** ze ZO 54 HK též 75 let. Na 85. narozeniny se chystají **František Pícek**, ZO 68 HK, a předseda ZO 42 HK **Milan Rein**.

Všem přeje OV KSČM Hradec Králové dobré zdraví a pohodu do dalších let a předsedům ZO zvláště děkuje za vytrvalost.

TRUTNOVSKO

Zdena Laloušková z Trutnova oslaví osmdesátiny, **Pavel Mýl** z Chotěvic a **Karel Rychtera** z Arnultovic 75 let. **Jaromír Špetla** z Trutnova se dožívá devadesátin a **Josef Vokrouhlický** z Úpice slaví svěžích 55 let.

Jubilantům přeje OV KSČM Trutnov mnoho pěkných dní prožitých ve zdraví a spokojenosti.

RYCHNOVSKO

V únoru oslaví sedmdesátku **Květoslava Kudličková** z Rychnova n. Kn. a **Jaroslav Matějka** z Borovnice-Rájce. **Vladimír Černoch** ze Slatiny nad Zdobnicí má 75 let. **Otto Mračno** z Dobrušky se dožívá devadesátky. **Vlasta Kuhnová** z Kostelce n. O. slaví 93 let. **Helena Bednářová** z Rychnova n. Kn. a **Jiří Vídeňský** z Vamberka si přituknou na osmdesátiny.

Dobré zdraví, štěstí a péči nejbližších přeje oslavencům do dalších let OV KSČM Rychnov.

NÁCHODSKO

Pěkných 75 let oslavují **Miroslav Rain** z Náchoda a **Jiří Prodan** z Nového Města n. M. Osmdesátin se dožívá **Alena Hejnová** z Broumova.

Základní organizace a OV KSČM Náchod přejí všem mnoho zdraví, štěstí a pohody v dalších letech.

JIČÍNSKO

Karel Klacek z Volanic oslaví 45 let, **Eva Hofmanová** z Nové Paky sedmdesátku a **Josef Klapka** z Lázní Běláhoř 75 let. **Marta Vávrová** a **Jarmila Hlavatá** z Hořic a **Karel Šeps** z Mlázovic se dožívají 90 let.

OV KSČM Jičín všem blahopřeje a posílá poděkování za věrnost straně a za práci, přeje další roky prožité ve zdraví.

<https://www.facebook.com/konecna.k/>

KRAJÁNEK – měsíčník z Královéhradeckého kraje, ročník 24, č. 2, vyšlo v únoru 2023 v Hradci Králové. Evidenční číslo MK ČR: E 10060. Vydává Královéhradecký krajský výbor KSČM, Všeohradska 194, 500 02 Hradec Králové, IČ: 0496936. Redakce tel.: 608 476 828. Příspěvky posílejte na e-mail: krajaneck@volny.cz. Neoznačené snímky jsou volně přístupné nebo v majetku redakce. Redakce nezodpovídá za obsah příspěvků. Vydaná čísla jsou k dispozici na <http://kscmkrhk.cz>.

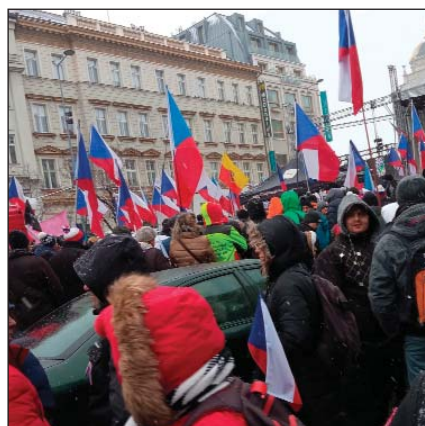
KSČM hájila na Václaváku lidi a mír

Na lednové demonstraci svolané hnutím Česká republika na 1. místě se konala mezi dvěma koly prezidentských voleb, vystoupilo několik řečníků. Mezi nimi byl nejen premiér Jiří Paroubek, za dělnickou stranu Tomáš Vandas, voják z Afghánistánu, řečník z Německa a další, ale účastnila se také KSČM. Demonstranti poté došli před sídlo vlády.

Předsedkyně strany Kateřina Konečná, proti níž nikdo nepískal, i Josef Skála hovořili o potřebě dosažení míru i o tom, že společnost nerozděluje demonstrující občané. Konečná kritizovala vládu, že nepečuje o vlastní občany,

kteří mají málo prostředků pro normální život a do Prahy nemohou dojet. Představila iniciativu a výzvu „Mír a spravedlnost“, která dokonce přiměla vládu povolat vládního zmocněnce pro bezpečnost. Média mírovou výzvu silně kritizují (jejich 5 cílů zde v listu). Iniciativa prý ohrožuje republiku, když chce, aby vláda usilovala o mír a pomáhala i českým občanům, firmám a nepotlačovala názory občanů. Vyzvala k vytvoření silného mírového hnutí.

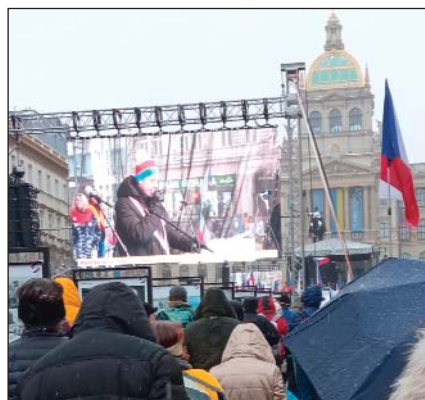
KSČM se účastní demonstrací s různorodými řečníky, aby mohla obhajobu lidí a své přístupy objasnit a „na živo“ zveřejnit.

Demonstrace na Václavském náměstí v Praze se 21. ledna zúčastnili lidé z východních Čech, aby protestovali proti vládě. FOTO – Jana HOLICKÁ

Skupinka Levicového klubu žen HK na první lednové procházce i s podporovateli muži přešla po hradeckém mostě U soutoku a dále přes hradecký Hučák k zimnímu stadionu. Pak přešli autobusem k mostu Labskému a vydali se kolem nové budovy ČSOB k lávce přes Labe. Za Tyršovým mostem (kde je v dohledu most Pražský) potom zakotvili na prohlídce expozic v Muzeu východních Čech. Zde se ke skupince přidaly další seniorky. FOTO – MV

Jen pokračujte, občanko... Žádné protestování! Jinak se protivíte vládní vyhlášce o povinném otužování obyvatelstva z důvodu úspory drahých energií!

▮▮▮ KRAJÁNKOVY DIETNÍ DOBROTY

Pro 2 osoby:

* 8 větších žampionů * 100 g celozrnného kuskusu * 100 g krutů šunky * 15 malých rajčátek * 50 g zakysané smetany * mletý kmín a bílý pepř * půl kostky houbového vývaru * sůl * olej na potřetí pekáčku.

Odloupeme kloboučky žampionů a lehkým tlakem vypáčíme nožky. Kuskus (druh těstoviny) uvaříme podle návodu na sáčku v houbovém vývaru. Nožky žampionů, šunku a část rajčátek nadrobno nasekáme, směs promícháme s kuskusem a se smetanou a podle chuti okořeníme a osolíme. Naplníme směsí kloboučky žampionů, na vrch každého položíme půlku rajčátka. Zbylou náplň urovnáme na vymazaný pekáček (v případě úpravy v mikrovlnné troubě můžete použít talíř z varného skla), navenk narovnáme naplněné žampiony a ozdobíme zbylými půlkami rajčátek. Odkryté zapékáme v troubě asi 20 minut na 200 stupňů, v mikrovlnné troubě stačí 10 minut.

Je to chutné a rychlé jídlo, připravené prakticky bez tuku.

Vařila Taťána LANKAŠOVÁ
(z archivu)

Plněné žampiony

MAŠE PRAVDA

Líbí se vám náš týdeník?

Jeho vydávání můžete podpořit libovolným finančním příspěvkem na transparentní účet **6351292399/0800**

QR kód obsahuje údaje k platbě, výši částky si určete sami.

QR Platba